

Wandeling door Beeldig Eeklo in het coronatijdperk (ongeveer 1 uur, ongeveer 2 km)

KVVV-Eeklo vraagt iedere wandelaar uitdrukkelijk om alle coronamaatregelen die van kracht zijn stipt en nauwkeurig te respecteren.

Onze coronawandeling start aan De Grote Kop in het Remi Van Brabandtpark, aan het Jan Frans Willemsplein. Remy Van Brabandt was schepen in Eeklo tijdens de Eerste Wereldoorlog en bleef het met tussenpozen tot 1952. Hij woonde in een herenhuis in de Molenstraat, waar nu de bibliotheek gevestigd is. Dit park was zijn tuin. Zijn huis met de tuin werd na zijn overlijden eigendom van de stad. Van Brabandt was tevens syndicus van de Arme Klaren, die hun klooster hadden in de Tieltseseenweg.

De derde persoon van links is Remy Van Brabandt. De foto is genomen in 1950 in Deurle.

Het bronzen beeld van achthonderd kilogram met een roze polyesterverflaag, zodat het contrasteert met de groene omgeving, symboliseert de kwaadheid van de jonge kerel Jan Frans die zijn vader ontslagen weet op zijn werk, omdat hij geen Frans sprak. We gaan terug in de tijd: eind 18de eeuw wordt ons land bestuurd door de Fransen en er volgt een moeilijke periode voor de gewone bevolking. Jan Frans zal later een van de voorvechters worden van de strijd voor het Nederlands. Hij woonde van 1831 tot 1835 in Eeklo in de Stationsstraat, omwille van een verbanning op zijn werk in Antwerpen als ontvanger van de registratie. Hier in Eeklo had hij minder ontvangsten. In Eeklo stelde hij vast dat van de achtduizend inwoners er niet eens driehonderd Frans verstonden en nauwelijks honderd in staat waren die taal te spreken. Wat niet belette dat de Eeklonars in het Frans werden “gegouverneerd, gesommeerd, geëxploiteerd en geëxecuteerd”. In Eeklo schreef Jan Frans Willems zijn *Reinaert de Vos, naer de oudste beryming*, dat hij in 1834 liet drukken door Ange Van Han, de eerste Eeklose drukker. De voorrede tot *Reinaert de Vos* wordt het manifest van de Vlaamse Beweging genoemd, waardoor Willems terecht de titel draagt van vader van de Vlaamse Beweging. Het 13de eeuwse dierenepos werd hertaald vanuit het Middelnederlands naar het Nederlands van zijn tijd.

Jan Frans Willems

Maen Florin (1954) maakte *De Grote Kop* in 2010. Zij is geboren in Kleine Brogel en werkt nu vanuit haar atelier in Schelderode. Het werk lokte bij de Eeklose bevolking reactie uit. Er werd gezegd: “Zijn haar is gesneen mee een stromijne”.

Maen Florin

In het Remi Van Brabantpark vinden we het borstbeeld van August Van Acker (1827-1902), die het van klompenmaker bracht tot schrijver, journalist en stadssecretaris. Hij werd redacteur van De Eecloonaer en richtte in 1867 zijn eigen weekblad Gazette van Eecloo op, waarin hij zijn geschiedenis van Eeklo publiceerde. Het beeld is een ontwerp van Dirk Verstraete (1937) en een schenking van De Eecloonaer naar aanleiding van het 150-jarig bestaan in 1998 van het inmiddels verdwenen weekblad.

August Van Acker

In het hoofd van het beeld waren meer dan duizend loodletters uit de zetterij van De Eecloonaer verwerkt, maar in 2011 hebben vandalen het beeld vernield met een verkeersbord. Dirk Verstraete maakte een nieuwe versie.

Dirk Verstraete

Het oorspronkelijke beeld van August Van Acker

Even verderop staat een kunstwerk dat twee figuren herdenkt, namelijk de eerder vermelde Jan Frans Willems en Pieter Ecrevisse (1804-1879), vereeuwigd op bronzen gedenkplaten tegen twee arduinen stenen. Beiden zijn voorvechters van de Vlaamse beweging. Pieter Ecrevisse richtte in 1848 De Eecloonaer op, was lid van de Oost-Vlaamse provincieraad en van de Eeklose gemeenteraad. Hij was van Nederlandse afkomst, maar koos in 1839 voor de Belgische nationaliteit. Ecrevisse was een fel voorstander van de aansluiting van Overmaas, de streek rond Maastricht, bij België. Toen dat in 1839 niet gebeurde, verliet hij Sittard uit angst voor represailles en verhuisde naar Eeklo waar hij

aangesteld was tot vrederechter. Pieter Ecrevisse verwierf nationale bekendheid als schrijver van Limburgse streekromans als *De Bokkenrijders* en *het Meilief van Geleen*. Hij wordt de Limburgse Conscience genoemd.

Pieter Ecrevisse

We verlaten het parkje via De Grote Kop en gaan de August Van Ackerstraat in. Op het einde van de straat komen we in de Boelare. Aan de rechterkant staat een beeldje van een zwangere vrouw: een ode aan het leven en de vrouwen van Eeklo. We zien er de meesterhand in van Jeannine Van Landschoot (1946). Zij is een artistieke laatbloeier die onder impuls van haar echtgenoot Patrick Ysebaert startte in de beeldhouwklas van de Academie voor Schone Kunsten van Eeklo. Haar beeldhouwwerk is verbazend realistisch.

Jeannine Van Landschoot

We slaan in de Boelare rechtsaf en we passeren voorbij de etalage van huisnummer 49 van de vroegere bakkerij van Robert Lampaert (1935-2017), die tevens schilder was. Hij maakte faam als landschapsschilder van Eeklo en het Meetjesland. Zijn vrouw stelt ieder seizoen andere werken van hem tentoon in de vitrine van de vroegere bakkerij.

Robert Lampaert en zijn vrouw Jeanneke en één van zijn werken: Polders boven Eeklo in de winter

Vlak na de apotheek nemen we rechts de doorgang. We komen nu op het Van Hoorebekeplein. Onder de linde staat de buste van Yvonne Van Acker (1908-1996). Zij is een Eeklose toneeldiva, die bijna zeventig jaar op de planken stond en nog bij leven werd vereeuwigd in brons. Haar Eekloos is legendarisch:

“ Ik spele nog awtjied toneew, al istnu nemeer in de Leeuw, en ‘t is mij geen rolle te zwoar, aw zij’k nu hoast tachtentig joar, ze zeggen wew: z’heet hōge in heur bolle, maar ‘k kenne’ awtjied aws d’eeste mijn rolle”. Jo De Meyere, geboren in Eeklo in 1939, zei: “Mocht er in haar tijd een Studio Herman Teirlinck bestaan hebben, ze zelfs zonder ingangsexamen aanvaard zou worden aan deze toneelschool“. En hij zei eveneens dat hij maar één actrice zo goed de moeder in het gezin Van Paemel zag spelen!

Het Van Hoorebekeplein was de binnenkoer van de jeneverstokerij Van Hoorebeke vanaf het einde van de 18de eeuw. De jenever werd lokaal gestookt uit rogge en/of gerst en op smaak gebracht met jeneverbessen. Deze gewassen groeien gemakkelijk op de zanderige gronden van Eeklo en het

Meetjesland. De Van Hoorebekes, sinds de middeleeuwen een geslacht van brouwers, stuurden in de tweede helft van de 18de eeuw hun zonen uit naar Eeklo. Met de draf, graan en spoeling die achterbleef na het stoken, werden runderen en varkens gekweekt met uitzonderlijke vleeskwiteit. De mest van het rundvee en de varkens maakte de grond gaandeweg vruchtbaar. Georges Van Hoorebeke was de laatste telg en aangezien hij kinderloos stierf in 1949, werd de zaak verkocht. Het is nu distilleerderij Feliërs van Bachte-Maria-Leerne (Deinze) die de Hoorebeke maakt.

Jenever Van Hoorebeke

Het mooie gebouw rechtover de fontein is het vroegere jenevermuseum, nu het Jeneverhuis genoemd. Nu worden er tentoonstellingen die het verleden van Eeklo in de kijker stellen, georganiseerd en is de zolderverdieping een opslagruimte voor de erfgoedobjecten die de Koninklijke VVV-Eeklo in bewaring houdt. De Koninklijke VVV-Eeklo is een vereniging die Eeklo verfraait, bezoekers verwelkomt en het erfgoed verankert. De vereniging slaat jaarlijks verdienstelijke Eeklonars tot ridder in de Orde van den Eclooschen Herbacker.

De fontein met de bronzen waterspuwende vissen op het Van Hoorebekeplein stond vroeger op de Markt, waar ze sedert 1938 herinnerde aan de aanleg van het leidingwaternet. Ze moest in 1997 wijken voor de Marktrenovatie en werd in 2007 hier weer opgericht.

De fontein op de Markt

We laten het Jeneverhuis links liggen en wandelen verder naar het Herbakkersplein. Daar staan drie dansende nimfen op ons te wachten. Zij zijn een ode aan de kunst en het leven. Zij dansen op een molensteen, alweer refererend aan het graan dat nodig was voor de stokerij op deze locatie. Zij werden geconciëperd in steen door Leo De Buysere (°Brugge 1939) en onthuld bij de opening van

het Cultuurcentrum De Herbakker in 1993. Leo De Buysere was leraar aan de Eeklose Academie voor Schone Kunsten van 1981 tot 2000, woont in Oostwinkel en was een leerling van de Brugse beeldhouwer Maurtis Witdouck (1928-2014).

Leo De Buysere (met zijn beeld van Wilfried Martens)

De ganse site waar we ons nu bevinden wordt de ABC-site genoemd: de kunstacademie, de bibliotheek en het cultureel centrum bevinden zich in de onmiddellijke omgeving.

We gaan verder langs het Cultuurcentrum De Herbakker en zien tegen de muur een afbeelding van de legende van de Eeklose Herbakker, uitgevoerd door Erik Overmeire (1948). Volgens de legende kon je naar Eeklo komen om je hoofd te laten herbakken. Naast de afbeelding kunnen we lezen wat het herbakken inhield en wat er eventueel kon misgaan. De legende wordt levendig gehouden door de KVVV-Eeklo.

Erik Overmeire

We slaan even rechtsaf. Er staan 3 beelden voor de Kunstacademie. We zien eerst de sousafoon van grafisch kunstenaar Romain Coemelck (1929- 2014). Dit muziekinstrument is een eerbetoon aan de harmonie Amicitia en werd door Romain Coemelck gemaakt in brons. Het is er geplaatst naar aanleiding van het 125-jarig bestaan van de Koninklijke harmonie.

Romain Coemelck

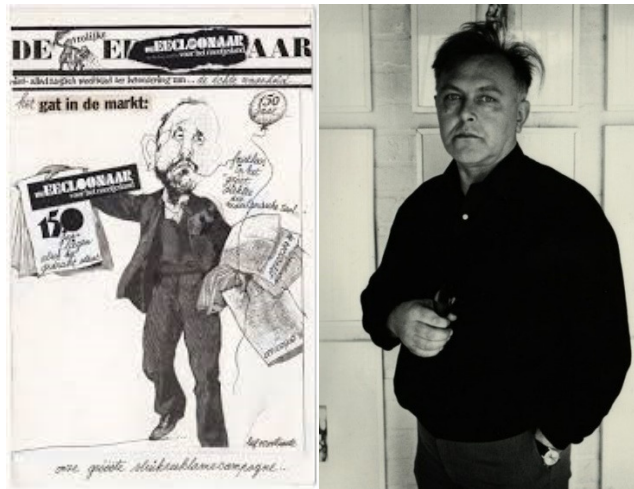
Het beeld ernaast is de buste van Patrick Ysebaert (1947-2010) van beeldhouwster Jeannine Van Landschoot. Dit beeld vereeuwigd de geliefde echtgenoot van de beeldhouwster en de graag geziene leraar aan de Eeklose Academie voor Schone Kunsten. Deze creatieve duizendpoot staat bekend om zijn eigenzinnige kunstprojecten en talloze (door Dirk Verstraete geschreven) toneelproducties. Patrick heeft intussen een eigen museum in Salemi (Sicilië). Hij werd postuum geëerd met een selectie schilderijen op de Biënnale van Venetië in 2011.

Het beeld werd in 2012 onthuld bij de voorstelling van het boek Patrick leeft van auteur Marc Van Hulle. Jeannine probeerde verscheidene keren deze buste te maken naar een foto van Patrick, maar besliste uiteindelijk ze te maken vanuit haar gevoel, haar hart. De sculptuur staat recht tegenover zijn woning.

Patrick Ysebaert - zelfportret

Een paar meter verder staat het borstbeeld van Luc Verstraete (1928- 2008) van beeldhouwster Jeannine Van Landschoot. De buste is een vrij realistische weergave van de allround kunstenaar Luc Verstraete die leraar schilderkunst en grafiek was aan de Eeklose Academie voor Schone Kunsten. Tevens was hij een begenadigd cartoonist en illustreerde hij De Eecloonaar met zijn scherpe, maatschappijkritische tekeningen onder de naam 'Luciver'. Hij werd postuum geëerd met een overzichtstentoonstelling in 2018. Zijn naam is een begrip in Eeklo en ver daarbuiten.

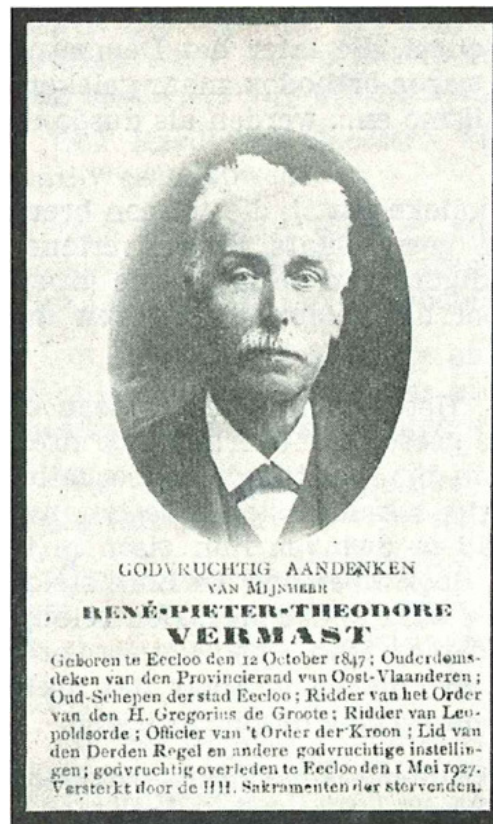
Cartoon voor De Eecloonaar en Luc Verstraete

We keren op onze stappen terug en wandelen naar via de Pastoor De Nevestraat naar de Molenstraat. Daar slaan we rechts af.

Net om de hoek staat de woning met huisnummer 52: een neogotische woning met boven de namen 'G. Goethals-Alleman'. Deze woning is beschermd. De neogotiek vierde hoogtij in de 19de eeuw. De woning is in rode baksteen opgetrokken in 1886. De datum staat op de gevel vermeld. Andere kenmerken van de neogotiek naast het gebruik van baksteen zijn: de naar de gotiek verwijzende trapgevel, de geritmeerde gevel met Brugse traveeën, dit wil zeggen dat vensters boven elkaar opgenomen zijn in een nis die door een boog gedekt wordt, het boogveld verfraaid met siermetselwerk. In 1930 werd de woning verworven door de vermelde familie, die het als modehuis inrichtte. Nu is het een privéwoning.

We steken hier de Molenstraat over en gaan de René Vermaststraat in. René Vermast (1847-1927) was schepen in Eeklo en stichter-voorzitter in 1898 van de maatschappij Meetjeslanders Eigen Huis, die geld leende tegen lage interesten aan het 'gewone volk'. De familie Vermast was een geslacht van leerlooiers of huidenvetters. Zij oefenden hun ambacht uit in deze buurt.

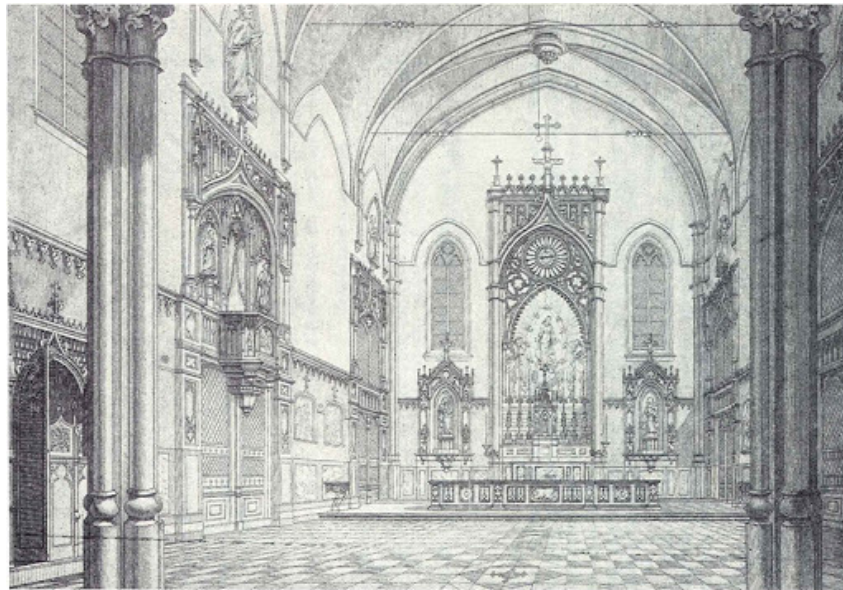

Aan het einde van de straat steken we de Koning Albertstraat over en gaan vervolgens naar rechts tot aan de bushalte Hartwijk. Links zien we de overblijfselen van de vroegere de vroegere Heilig Hartkliniek, die in 2017 verlaten werd voor een nieuw regionaal ziekenhuis aan de Ring van Eeklo: AZ Alma. De 19de-eeuwse gebouwen herbergden een liefdadigheidsinstelling, in de volksmond het gesticht van de Heilige Vincentius a Paulo, gefinancierd door de Eekloonaar Karel Stroo (1793-1873). In 1840 trokken de zusters van die congregatie met wezen en oudjes uit Eeklo naar dit gebouw. Het was al vlug te klein en de zusters kochten gronden bij. Er werd een ziekenhuis bijgebouwd en een kapel op kosten van Ridder Karel Stroo. De in rood geschilderde neogotische kapel staat er nog, in een bedenkelijke staat binnenin, maar het is een juweeltje van neogotische kunst. De architect was de Gentenaar Pierre De Vigne-Quyo. Hij maakte ook een borstbeeld van Karel Stroo, waarvan een replica aan de linkerkant staat als we de werf opgaan. In 2002 werd het 'Oudemannenhuis' aan de straatkant gesloopt (nu parking) en kwam het zicht op het klooster van de zusters van de heilige Vincentius a Paulo vrij.

De Eekloonaar gebruikt nog steeds het gezegde: "Mijn voedere was Stroo niet ze" om aan te duiden dat men niet rijk was.

Het 'Gesticht' in de Koning Albertstraat

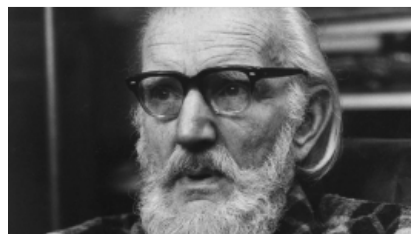
Binnenzicht van de neogotische kapel van het klooster van het gesticht van de zusters van heilige Vincentius a Paulo

Karel Stroo is dé mecenas bij uitstek geweest voor de Eeklose bevolking. Hij bouwde de Paterskerk in Eeklo in een neogotische stijl, nadat hij de paters Minderbroeders in 1866 naar Eeklo gehaald had. Hij stelde zelfs zijn huis en tuin op de Markt ter beschikking van hen. Deze Paterskerk bevindt zich dus niet op deze site. We wandelen er straks naartoe.

Het zomerhuis van Karel Stroo lag ten zuiden van de site waarop wij ons nu bevinden in de Moeie (naam van de straat) en werd door de Eeklose bevolking het kasteeltje van Stroo genoemd. Roger Gobron (1899-1985) schilderde de toegangspoort tot het kasteeltje (beide zijn afgebroken) in aquarel.

Zicht op de toegangspoort tot het domein met het kasteeltje van Karel Stroo in de Moeie.

Roger Gobron

We gaan in de Koning Albertstraat richting centrum en nemen de eerste straat rechts: de Cocquytstraat. Daar zien we aan de rechterkant tegen de muur van het huisnummer 12 een beeld in keramiek, gemaakt door Dirk Verstraete naar aanleiding van het negentigjarig bestaan van het koor De Welgezinden. Het beeldje evoceert de stichting van het mannenkoor en hangt aan de gevel van de herberg waar de stichting plaatsvond op 30 april 1893 (op 'meiavond').

Verderop aan de linkerkant op de hoek van de Vlamingstraat en de Cocquytstraat is er een pleintje met een groter beeld van De Welgezinden. De beeldengroep met gezichtsloze figuren werd gerealiseerd door Antoine Boute (1944) ter gelegenheid van het eeuwfeest van het mannenkoor, in 1993 dus. De Welgezinden bestaan nog steeds en hun leuze is nog altijd *Doe wel en zie niet om*.

Antoine Boute

We gaan de Vlamingstraat in en op het eind ervan slaan we linksaf, de Collegestraat in. Huisnummer 11 bezit een mooi oud uithangbord van een fruit- en groentewinkel uit de vorige eeuw. De woning zelf is jammer genoeg in een erbarmelijke staat.

We gaan naar de Markt en zien voor ons op een hoge stalen sokkel een beeld van De Herbakker gemaakt door Leo De Buysere. De Herbakkerslegende is gekend. De kat aan de voeten van bakker heeft niets te maken met de legende, maar is te verklaren door het feit dat elke bakkerij wel een kat heeft.

We gaan verder en ontdekken aan de rechterkant een kerk die wat ver van de straatkant verwijderd is: de neogotische Paterskerk (in officiële documenten ook de Minderbroederskerk genoemd). Deze kerk is gebouwd in de periode 1866-1868 in de tuin van de woning van Karel Stroo. Op weg naar de ingang van de kerk zien we rechts het borstbeeld van Karel Stroo dat we reeds zagen aan de H. Hartkliniek. Het beeld boven de ingang is Franciscus van Assisi (Italië), die in de 13de eeuw de orde stichtte. Franciscanen worden ook Minderbroeders genoemd. De *poaterkes van Eeklo* waren zeer gekend. Ze organiseerden in oktober missiefeesten, ze preekten in de mis als de beste, ze kleedden zich in de bruine pij van de orde, kwamen in het Eekloos straatbeeld terecht als uitdragers van de naastenliefde, de caritas. Kortom, ze waren graag gezien in onze stad. De laatste gardiaan (de overste) was Eeklonaar pater Georges Jocqué (1931-2011). Hij is ridder in de Orde van den Eeclooschen Herbacker.

Medaille van de Orde van den Eeclooschen Herbacker

Binnenzicht Paterskerk: preekstoel en deel van de kruisweg

De beschermde kerk is nu niet meer in gebruik omwille van de veiligheid, maar bevat enkele kunstwerken zoals: het koorgestoelte, de preekstoel, de lambrisering en de kruiswegkapellen en de balustrade van het doksaal. Karel Smitz (1843- 1918) was de Eeklose kunstenaar van dienst.

Karel Smitz

In de jaren '60 van de vorige eeuw werden de muren en pilaren in het wit geschilderd en kwam de neogotische kleurrijke beschildering onder een verflaag te liggen. De paters verlieten het klooster in 1997. Intussen was er in 1975 een afdeling van de VZW De Waai in het klooster gevestigd: een

instelling voor Bijzondere Jeugdzorg. De stad Eeklo is op zoek naar een zinvolle en financieel haalbare herbestemming van de paterskerk.

We steken de N9 over. De Markt van Eeklo brengt ons tot voor het stadhuis in Vlaamse renaissancestijl. Daar bevindt zich het beeldje van Lotjen. Lotjen is een vrouwennaam, verkorting van Charlotte. In Eeklo is deze naam uitgegroeid tot een koosnaam voor een lieflijke vrouw. Op vraag van de Koninklijke VVV-Eeklo maakte beeldhouwster Jeannine Van Landschoot een beeldje van een naakte vrouw met kool dat kan worden aangekleed met het uniform van een vereniging dit naar het voorbeeld van Manneken Pis in Brussel en Geraardsbergen. De kostuumpjes en uniformen worden achteraf tentoongesteld op polyesteren zusterbeeldjes in het Eeklose stadhuis. Het bronzen originele beeldje staat op het marktplein, in de schaduw van de Eeklose belforttoren.

Naast het Belfort bevindt zich 't Rootjen, enkele bakstenen huisjes, nu horecazaken. Tot de eerste helft van de 17de eeuw was deze locatie kerkhofgrond. In de tweede helft van die eeuw werd de grond verkaveld en mocht men er bouwen. De benaming bij de mensen van hier: "Het Rootjen" (een rijtje), dateert uit de periode rond 1900. Boven de benedenverdieping van de zaak op huisnummer 26 staat een opvallend beeld van Keizer Karel (1500- 1558). De keizer wordt voorgesteld als een echte Bourgondiër, vadsig en met een ironisch lachje om de mond. Het beeld is geen realistische weergave van de man die over een groot deel van Europa regeerde en ook over de kolonies in Amerika.

Keizer Karel

Het beeld in polyester is gemaakt door Jeannine van Landschoot naar aanleiding van het toneelstuk Karel'tje De Keizer geschreven door Laurens De Keyzer (1947-2016) en op de planken gebracht door de Kultuurdaad naar aanleiding van de vijfhonderdste verjaardag van de geboorte van Keizer Karel. Het beeldje werd onthuld op 20 februari 2000.

Laurens De Keyzer

Aan de rechterzijde van het Rootjen gaan we even de hoek om. Op de muur hangt een basreliëf in keramiek. Het is een gezamenlijk klasproject van de leerlingen van het oriëntatiejaar 1981 van onze Stedelijke Academie voor Schone Kunsten en dit onder leiding van klasleraar Patrick Ysebaert. Door toedoen van KVVV-Eeklo kreeg dit kunstwerk een plaatsje in de zijgevel van t Kabouterken. Het basreliëf brengt hulde aan de twee laatste muziekmaatschappijen die Eeklo toen rijk was: Koninklijke

Harmonie St.-Georges en St.-Cecilia, die nog altijd bestaat en de Koninklijke Harmonie Amicitia. Deze laatste heeft intussen haar laatste adem uitgeblazen.

We eindigen onze wandeling in de kolossale bakstenen Sint-Vincentiuskerk, gebouwd van 1878 tot 1883. De toren is bijna 100 meter hoog. Vooral het interieur is een parel van neogotische bouwstijl. Het is een kruiskerk met drie beuken en tien zijkapellen. De preekstoel, de communiebank, de biechtstoelen en de orgelkast zijn gemaakt door Karel Smitz, de pionier van de Eeklose meubelindustrie, al vernoemd bij de Paterskerk. De glasramen van uiterst hoogwaardige kwaliteit zijn vervaardigd door de belangrijkste ateliers van die tijd, met name Coucke, Casier, Dobbelaere en Ladon, die tekende voor het glasraam van de Apocalyps in de zuidelijke transeptarm.

De Koninklijke VVV-Eeklo wenst u nog een fijne dag en een gezonde terugkomst “in uw kot”.

Verwelkomen, Verfraaien, Verankeren

Deze coronawandeling werd ontworpen door Marleen Van De Gehuchte. Aan het uitwerken van deze wandeling werkten mee: Jan Martens, Johan Van Hyfte, Aimé Heene, Paul Van De Woestijne, Amedé Vertenten. Allen zijn bestuurders bij de Koninklijke VVV-Eeklo.

© KVVV-Eeklo, 2020
Eeklo, coronaweek 4